

Sygn. akt II K 77/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Grzegorz Woźniak

Protokolant: Kinga Grzywacz

przy udziale Prokurator Edyty Ulatowskiej-Stojak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27.05.2019 r.

sprawy przeciwko

D. T. urodz. (...) w N.

synowi J. i H. z d. O.

oskarżonego o to, że w okresie od dnia 21.04.2017 roku do dnia 27.09.2018 roku w L. woj. (...), uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec córki N. T. określonego Protokołem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 13.10.2017 roku sygn. III RC 118/17 na kwotę 600 zł miesięcznie, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych, narażając uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k.

orzeka

I. Uznaje oskarżonego D. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w akcie oskarżenia, przy czym stanowiącego przestępstwo z art. 209 § 1 i 1a k.k. i za to na mocy powołanego przepisu wymierza mu na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym.

II. Na mocy art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego do bieżącego łożenia alimentów na utrzymanie córki N. T., w okresie wykonywania kary wymierzonej w punkcie I wyroku.

III. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 Ustawy o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego z obowiązku zwrotu kosztów sądowych i przejmuje je na rzecz Skarbu Państwa.

Sygn. akt II K 77/19

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 27 maja 2019 r.

w części dotyczącej kary, zgodnie z treścią art. 424 § 3 k.p.k.

Sąd, na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego podczas rozprawy głównej, ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony D. T. jest ojcem N. T., urodzonej w dniu (...). Na mocy ugody sądowej zawartej przed Sądem Rejonowym w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 13 października 2017 r., sygn. akt III RC 118/17 oskarżony zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na rzecz małoletniej córki N. T. kwotę 600 złotych miesięcznie, poczynając od 21 kwietnia 2017 r. Decyzją Prezydenta miasta L. z dnia 10 maja 2018 r., nr (...) przyznano uprawnionej N. T. świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego w wysokości 500 zł miesięcznie. Wydanie ww. decyzji było związane z niepłaceniem przez oskarżonego ustalonych alimentów na rzecz N. T.. Ponadto Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Legionowie w dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie KMP 4/18 stwierdził, że egzekucja świadczeń alimentacyjnych od oskarżonego była bezskuteczna.

Oskarżony nie mieszkał z córką, nie zajmował się nią na co dzień, nie partycypował w kosztach jej utrzymania. Natomiast w miarę możliwości, w okresie od dnia 21 kwietnia 2017 r. do dnia 27 września 2018 r. spotykał się z nią i zabierał na zakupy. Matka N. T. jest osobą utrzymującą się z zasiłków socjalnych. Ma na utrzymaniu również córkę z poprzedniego związku, mieszka z dziećmi u matki. Pracuje dorywczo w gastronomii, zarabia około 200 zł miesięcznie. W związku z tym uchylanie się przez oskarżonego od łożenia alimentów na rzecz córki narażało ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Oskarżony w tym czasie był zdrowy i zdolny do pracy, utrzymywał się z prac dorywczych i zarabiał około 2.000 złotych miesięcznie, mieszkał wraz z matką, nadużywał alkoholu.

Sąd zważył, co następuje:

Oskarżony jest ojcem N. T.. Ugoda sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w Legionowie z dnia 13 października 2017 r. oskarżony został zobowiązany do łożenia alimentów na rzecz córki w kwocie 600 zł miesięcznie poczynając od dnia 21 kwietnia 2017 r. Jak wynika z zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów wydanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym wydanego w dniu 18 kwietnia 2018 r. należności wierzyciela alimentacyjnego wynosiły na dzień wystawienia zaświadczenia 2.417,42 zł (k. 3).

Okres niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego przez oskarżonego względem uprawnionej N. T. został ustalony od dnia 21 kwietnia 2017 r. do dnia 27 września 2018 r.

Dla przyjęcia, iż zachowanie sprawcy realizuje znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r.) konieczne jest, aby sprawca uporczywie uchylał się od obowiązku opieki nad osobami najbliższymi, w sytuacji gdy uchylanie to narażało pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Oskarżony w ww. okresie nie dokonał na rzecz uprawnionej żadnej wpłaty z tytułu alimentów. Niewątpliwie zatem oskarżony w okresie objętym aktem oskarżenia uchylał się od łożenia alimentów. W związku z tym działanie oskarżonego było „uporczywie” w rozumieniu art. 209 § 1 k.k., w brzmieniu poprzednio obowiązującym.

Obecnie obowiązujące brzmienie przepisu z art. 209 § 1 k.k. wymaga, aby zobowiązany z tytułu alimentów nie wywiązywał się z nich w ten sposób, że łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowić będzie równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. W niniejszej sprawie bez wątplenia oskarżony nie płacił na rzecz uprawnionej alimentów przez czas znacznie przekraczający okres wspomnianych trzech miesięcy.

Przemawia to jednoznacznie za uznaniem, że zachowanie oskarżonego wyczerpywało znamiona występku z art. 209 § 1 i 1a k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 23 marca 2017 r. i art. 209 § 1 i 1a k.k. w brzmieniu obowiązującym po wejściu tej ustawy w życie.

Należy zwrócić uwagę na to, że istota przestępstwa narażenia na niemożność zaspokojenia potrzeb życiowych polega na tym, że taka niemożność następuje na skutek uchylania się od obowiązku opieki przez jedną z osób zobowiązanych,

nawet jeśli uprawniony ma zaspokojone wszystkie podstawowe potrzeby na skutek zwiększonego wysiłku innej osoby (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.07.1970 r., V KRN 259/71). W tej sytuacji nie można uznać, że utrzymywanie dziecka oskarżonego przez matkę z pomocą jej rodziców, korzystanie z zasiłku wychowawczego „500+”, ani podjęcie dorywczej pracy przez H. P. zwalniało oskarżonego z obowiązku alimentacyjnego.

Czyn oskarżonego powinien być uznany za występki określony w art. 209 § 1 i 1a k.k., gdyż oskarżony uchylał się od łożenia alimentów, określonych wyrokiem Sądu, zaległość alimentacyjna przekroczyła 3-krotność miesięcznych świadczeń, a wyżej wskazane położenie pokrzywdzonej wskazuje na to, że była narażona na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Przemawia to za uznaniem, że zgodnie z treścią art. 4 § 1 k.k. należy zastosować wobec oskarżonego ustawę obowiązującą od wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Stopień społecznej szkodliwości uchylania się od łożenia alimentów na rzecz dziecka był znaczny, gdyż oskarżony przez ponad rok uchylał się od łożenia alimentów na rzecz córki, nie dbał przy tym, że jego postawa narażała jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Oskarżony ma 45 lat, jest rozwiedziony, ma na utrzymaniu córkę N. T., zdobył wykształcenie podstawowe (oświadczenie z k. 83v), był 6-ciotnie karany (k. 91). Wskazał, że podjął stałą pracę od około połowy maja 2019 r., ma zarabiać około 2.000 złotych miesięcznie (oświadczenie z k 92).

Kara powinna przekonać oskarżonego i ogół społeczeństwa, że popełnianie przestępstw nie jest opłacalne i zamiast spodziewanych korzyści przynosi dolegliwości i ewentualnie konieczność naprawienia wyrządzonej szkody. Celem kary jest również kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla norm prawnych i słusznym interesów innych osób oraz wskazywanie, że reguły współżycia społecznego wykluczają dopuszczalność uchylania się od utrzymywania osób najbliższych. Oskarżony był 6-ciokrotnie karany. Z tych powodów w okresie odbywał kary pozbawienia wolności, których łączna długość wyniosła ponad 9 lat przebywania w Zakładach Karnych (k.91). Jednak nie był do tej pory skazany za przestępstwo niealimentacji stypizowane w art. 209 k.k. Obecnie oskarżony znajduje się na wolności i jak wskazywał w swoich wyjaśnieniach składanych w postępowaniu przygotowawczym (k. 92v) chciałby zacząć wywiązywać się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Spotyka się z córką i w miarę możliwości, choć nieregularnie przeznaczają na jej rzecz środki finansowe m.in. zabierając ją na zakupy. Z tych przyczyn Sąd uznał, że w przedmiotowym stanie faktycznym nałożenie na oskarżonego kary o charakterze izolacyjnym, nie tylko nie spełni celów kary, ale wręcz spowoduje znaczne utrudnienie w wypełnieniu nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego.

Biorąc powyżej wymienione okoliczności pod uwagę Sąd uznał, że karą adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu oraz zdolną spełnić swe cele prewencji indywidualnej i generalnej za przestępstwo uchylania się od łożenia alimentów na rzecz córki powinna być kara 8 miesięcy ograniczenia wolności. Oskarżony powinien w tym czasie wykonywać po 30 godzin nieodpłatnej pracy na cele społeczne, co powinno ponadto wdrożyć go do systematyczności i odpowiedzialności w pracy. Wymierzona kara powinna być dla niego i osób w podobnym położeniu przypomnieniem o konieczności łożenia na utrzymanie osób uprawnionych i nie zrzucanie tego obowiązku na inne osoby zobowiązane lub instytucje publiczne. Środek probacyjny łożenia na utrzymanie dzieci powinien przekonać oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego w przyszłości.

Uwzględniając, iż oskarżony ma nadal łożyć alimenty na dzieci, Sąd zwolnił go z obowiązku zwrotu kosztów sądowych, by ułatwić mu wykonanie tego obowiązku w przyszłości.